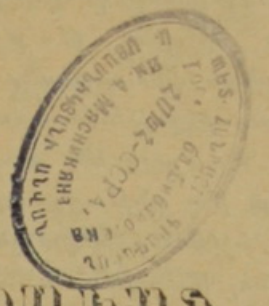

ԼՈՒՍԱՔԵՐ

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԻՆԴՆԱԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ

ՀԱՍՏԷ
ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒՍԱՔԵՐ ԼՐԱԳՐԻ
ԳԱԶԵՐԷ
Administration du journal armenien
LOUSSAPER
Boîte Postale 868 Le Caire (Egypte)

ԲԱԺՆԵԳԻՆ
Եղիպտոս Արաւստան
Ողջ ՊՐԷ
Տարեկան 100
Վեցամսեայ 50
Եռամսեայ 25

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Նամակ և գրամ զրկել վարչութեան հասցէին:
Ձեռագիրները եւ չեն դարձաւոր:
Ծանոցութեան համար մասնաւոր պայմաններ:
Խմբագրատունը կը գտնուի Մանսուր Փաշա խալիճ, քրտմուլի
գծին վրայ:

ԼՈՒՍԱՔԵՐԻ
Օ Ր Ա Ց Ո Յ Ց Ը

Եր. 13 Յունիս

Այս օրն մերոյ Գրիգորի Լուսաքերի յիշատակ
կ'ընէ ի վերապէս:

Այնպէս զործածէ զիրքը, ինչ-
պէս մեզուն կը զործածէ ծաղիկը:

Կեր. 19 Յունիս

Տոն կ'աւանդուի Եկեղեցւոյ Ա. Եւթիմիոսի:

Լաւ զիրքը հոգւոյն համար լոյս
մըն է:

Բշ. 20 Յունիս

Մարդուս արժէքը կ'որոշուի
զործքով, ոչ թէ խօսքով:

ՀԱՅԲ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

ՔԱՆԱԿԱՆ ԳԱՐՈՒ ՍԻՆԶՐԸ

Լ. ՈՒՍՈՒՑԻՉԻ ԵՒ ՈՒՍՈՒՑԶՈՒՀԻՔ

Կ. Պոլսոյ մէջ ուսուցչութիւնը
ի յիշուել վրայ է, շատ քիչ են իրենց
հմտութեամբ հեղինակութիւն համա-
րուող և պատկառանք ներշնչող ու-
սուցիչներն. ոչ թէ չեն հասնիր՝ այլ
այդ տաղարեզի մէջ պէտք եղած
բաժանին ու վարձատրութիւնը չը
գանելով՝ կարողապէսներն կը քաշուին
ուսուցչութենէ: Եւրջ 20 տարիներ
առաջ Ուսումն. խորհուրդն առ այդ
դարման մը գտնելու, ուսուցչութեան
մակարդակն բարձրացնելու, և թա-
ղականաց ու հոգաբարձուաց պաշա-
պանութիւնն փոխելով ազնաներն ու-
սուցչութեան տաղարեզէն հեռացնե-
լու մասը՝ ուսուցչաց քննութեամբ
ըստ արժանեաց վկայագրեր տալու
գրութիւնը հաստատեց: Տարիներէ
ի վեր կը շարունակուին այս քննու-
թիւններն, ամէն աշնանամուտի, և
վկայականք կը արուին, և այժմ ա-
ռանց վկայականի ուսուցիչ մնացած
չէ գտնել ի Կ. Պոլսոյ Մակայն ար-
դիւնքն աւելի վատ եղած է: Գործան
կենաց մէջ աշխատելու արամադրու-
թիւն զգացող ու հաղիւ նախակը-
թարանի ընթացքն լրացնող պատա-
նիներ, և ինքզինքնին ցուցադրելու
մարմալէն բռնուած թերութեաւ աղջիկ-
ներ՝ շնորհիւ քննիչ յանձնախումբի
մէջ իրենց ունեցած կամ ձեռք ձը-

ղած բարեկամաց պաշտպանութեան
կը խլեն վկայագիր մը ու հրապարակ
կը նետուին, և այդ տալականութեամբ
և շատ անգամ անխտառութեան իմ-
ջներով կը յաջողին Տեսչի մը, Թաղ-
խորհրդոյ կամ Հոգաբարձութեան
անդամի մը պաշտպանութիւնն ու
համակրութիւնն վաստակելու, և պաշ-
տան մը ձեռք առնելու... Այսպիսի
տալականքով ու միջակութիւններով
լեցուած են վարձարաններն. ուստի
և կարողներն ու իրենց հմտութեան
վրայ հաւատք ունեցողներն՝ չկարե-
նալով այս կարգի միջոցներու գիմել,
և այդ միջակութեանց գէժ վճարքի
նուազուրդով մըցել՝ սակայ անպաշ-
տան կը մնան, և իրը հետեւանք կը
բաշտին այդ տաղարեզէն որ հետզ-
հետէ աւելի անկարողներու ու խեղ-
ճերու բաժին կը մնայ:

Ուսուցչաց վճարքներն առ հա-
տարակ օր քան զօր նուազելու վրայ
են, իբրեւ ազգացոյց կ'ընդօրինակենք
հետեւեալն՝ ներկայտարուչ Մասիսի
Ազգիչ 30ի թիւին՝ որ քաղուած է
Ուսումն. խորհրդոյ Կ. Պոլսոյ վար-
ժարանաց վիճակագրոյ տախտակէն:
«1897ի 3765 աշակերտները յանձ-
նուած էին ընդամենն 199 երկսեռ
ուսուցիչներու, իսկ 1905ի 3632 ու-
սանդները կը կրթուին ճիշտ 300
երկսեռ ուսուցիչներու ձեռքով...
Մինչդեռ 199 երկսեռ ուսուցիչներուն
կը վճարուէր 1897ին 85,383 զրշ...
83,913 զրշ. կը վճարուի 300 կրթա-
կան պաշտօնեաներուն՝ 1905ին». ու-
րով եթէ այդ բոլոր ծախան ուսուց-
չաց վճարուած ըլլայ՝ իւրաքանչիւր
պաշտօնեայ կ'ընդունի իւրաքանչիւր
280 զրշ. կամ 58 Քրանդ, Կեդր-
վարժարանի 118 աշակերտք 5 դա-
սարաններու բաժնուած՝ ունին 21
ուսուցիչներ, և ամսական ծախան է
8687 զրշ... ԱՐՄԵՐՈՒՆԻ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏՈՒԹԻՒՆ

ՅՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Մարօքի ինդիքը բարեբախտա-
բար դարս ելաւ այն հրատապ երև-
ոյթէն որ զեռ բանի մը շարժմ ա-
ռաջ Եւրոպական պատերազմի մը հե-
ռապատկերը կը ներկայացնէր:

Ֆրանսոյի նախարարապետ Գ.
Ռապիէի շրջահայեաց և խոհեմ ըն-
թացքը, ընկերվարական կուսակցու-
թեան խաղաղասիրական պահանջ-
ները և Գ. Տեքստէի վերջնական
հրաժարումը՝ առայժմ փարատեցին
քաղաքական հօրիզոնին մաս թափե-
լու Սակայն խնդիրը հիմնապէս հաշ-
տարար լուծում մը պիտի ունենայ,
չառ դժուար կը թուի այդ մասին
հաստատական պատասխան տալ, եթէ
նկատողութեան տանին հակառա-
կօրդ երկու կողմերուն նպատակները:

Ֆրանսա, Եգիպտոսի վրայ իր
ունեցած պատմական իրաւունքներէն
հրաժարելով՝ անոնց փոխարէն Անգ-
լիայէն առացաւ տեսակ մը քաղաքացի-
(այսինքն բացարձակ իշխանութիւն)
Մարօքի մասին, որուն վրայ ալ շա-
տանց ի վեր աչք անկած էր քանի
որ սահմանակիցն է իր Ալիւրիկեան
սեփականութեանց: Եւ Մարօք, թէև
չունենայ ներքին հովիտին պէս անա-
պատիկ հարստութիւն մը՝ բայց Ե-
գիպտոսէն քիչ ետ կը մնայ իր բնա-
կիչներուն թափովը (8 միլիոն), և հո-
գային տարածութեամբը (800000
քառ. ժիւղհեղ), և հետեւաբար կրնայ
Ֆրանսոյի համար ըլլալ շահագործելի
մեծատարած տաղարեզ մը:

Գ. Տեքստէ՝ Անգլիոյ հետ իր
ծանօթ պայմանագիրը կ'ընդլայնէ ետքը՝
կերպով մը համաձայնած էր Սպա-
նիոյ և Իտալիոյ հետ ալ՝ որոնք աւե-
լի կամ պակաս շահեր ունին Մա-
րօքի մէջ, և կ'երթար հանգիստ
ընելու իր գաղութներուն վրայ: Գ.
Տեքստէ ամենին ի հաշիւ չէր առած
հեթանոսներն, և այդ մասին իրեն գի-
տողութիւն ընդունելուն պատասխա-
նած էր թէ «Գերմանիան գրգռան
կը խօթեմ»:

Բայց վիշահմ Գ. վերջին պա-
հան յառաջ եկաւ, յիշեցնելու հա-
մար թէ Գերմանիա արհամարհելի
քանակ մը չէ, այն Գերմանիան՝ որ
երկրապշտիւ վրայ գերակշիւ զիրք
մը գրաւելու և Տեսուհեան ցիւղը Անգ-
լո-Մարսներէն ալ վեր բարձրա-
ցնելու խաւային կը ձգտի:

Գերմանիա գէժ կը կենայ Մա-
րօքի վրայ Ֆրանսոյի յայտնի նպա-
տակներուն, ոչ միայն աւարէն ան-
մասն թացած ըլլալուն համար, հա-

պա նաեւ աւելի մեծ և հեռաւոր քա-
ղաքականութեան մը հետեւանքով:

Գերմանիա իր յարաճուն բնակ-
չութեան և ճարտարագործութեան
համար նորոնոր տաղարեզներու
շատ աւելի պէտք ունի քան Ֆրան-
սան, որ իր գաղութարարական ձեռն-
արկներուն մէջ մինչև հիմա փայլուն
յաջողութիւն մ'ալ չէ կրցած ցուցը-
նել: Բայց գաղութացրեր և շահա-
տաններ ձեռք բերելու համար՝ Գեր-
մանիա վախճակ զինուորական և
նաւային զոհողութիւններ ընելու գէթ
առայժմ, հետամուտ է անանասական
տիրապետութիւն մը տալահովելու
այն իսլամական երկիրներուն մէջ ու-
րոնք զեռ անկախ կը նկատուին, և
— ինչպէս որ մասերս կը դրէր Ա-
լիւրսանդը իւրար — կը ջանայ անասկ
մը գաղութացութիւն կ'ընելու համ-խա-
լամութեան հետ:

Ահա թէ ինչու վիշահմ կայար
ինքնաբերաբար պաշտպան և խոր-
հրդատու հանգիստացաւ Մարօքի ճե-
ր'Քիսկան վեհախառնութեան, և հաշ-
տակութիւն հաստատեց անոր և Թուր-
քիոյ սուլթանին միջև: Մինչդեռ
չարժանութիւնը էր անշուշտ որ վիշ-
ահմ կայար, հայտատանի կոտորածին
արկները չը ցուցնէր՝ կ'երթար Գա-
մաղոս, ծաղիկեպաշով մեծարեւու
գերեզմանը քաղաք սուլթանի մը —
Սալահատինի — որ ասկէ ետեւ
զար առաջ մահացաւ հարուածը
տուած էր խաչակիրներուն և կոր-
ծանած էր Երուսաղէմի Ֆրանգ թա-
ղապետութիւնը: Եւ շատ դարձանային
չը պիտի թուի Գերմանիա՝ Քալիքերին
այս գործը երբ յիշենք թէ զար-
ձեալ այն հին օրերուն մէջ, իր նա-
խադրներէն Ֆրանսիոյ ինչ էր որ
հակառակ ամբողջ Եւրոպայի կամ-
բին, և հակառակ Գրիգոր Թեփ պէս
հօգ, պաղի մը արգելքներուն՝ առ-
անձին համաձայնութիւն մը կ'ընեց
Մէլիք Քեամիլի հետ, անկէ առաջաւ
Երուսաղէմի բանակները, և Ս. Գա-
ղաթը մանկով փոխելու և պատ-
րիարքարաններուն տալեւն գնաց
մահմադական Գաաթին տունը իջեա-
նեցաւ (1229ին):

Վիշահմ կայարն ալ առայժմ օրէն
այդ տանգրական քաղաքականութեան
կը հետեւի, և առանց ամենախորք

գոհացումն անկէ կ'օգտուի աւելի
ընդարձակ սահմանի մէջ ու աւելի
առատ արդիւններով, վերջին 15-20
տարւան միջոցին թաւրբից մէջ
Գերմանական վաճառականութեան և
ճարտարագործութեան առած հսկայ
քայլերը ազդեցոյց են այս բանին:

Հիմա ինչ ընթացք պիտի բռնէ
Յրանա, եթէ Գերմանական շարունակէ
պաշտպանել Մարտը, և անոր ան-
կախութիւնը ազատօրէն մտքով
սինդէ միջազգային վեհաժողովի մը
պէտքն ըլլայ:

Ժամանակը պիտի յայտնէ այս
հարցման պատասխանը, բայց կարե-
ւի է ըսել թէ Մարտի համար Քը-
րանդո - գերմանական պատերազմի
մը հաւանականութիւնը շատ հետեւ է:

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԼՈՐՏ ԲԵՐԶԸՆ ՍՈՒՎԹԱՆ ՀԱՄԻՏԻ ԴԷՄ

Գրեց Նովիկով-Լեյք

Անդրաշխի տարիներով կարեւորու-
թիւն ընծայեցին թուրքիոյ Սուլթանին այն
յաւակնութեան որով ինքզինք կը նկատէ
խալիֆա, այսինքն ամբողջ աշխարհի Մահ-
մետականներուն զերազոյն հոգեւորական
պետը: Եւ, իրօք, այս բանն էր որ Կ. Պո-
լիսը Ռուսաց ձեռքն ինկած տեսնելու վա-
խէն աւելի մշտեց Անդրիան՝ փառաբանելու
բարձրագոյն զրան դատը և անոր պաշտ-
պանութեան համար մեծ քանակութեամբ
անդիակաւ արեւն և դրամ սպասելու:

Բայց Սուլթան Համիտ Կ. Պոլիս մէջ
կատարուած ամեն հակ-անդիակաւ մեքե-
նայութիւններուն օգնելու պատրաստակա-
նութեամբը, և Անդրիոյ խորհուրդները ըն-
դունելու զփականակութեամբը շատանց իսկ
համոզեց կալիֆայի և Տանիկի փողոցի
(Իստանիլ Միտաքին Գործոց պաշտօնա-
րանի) ղեկավարները որ, Սուլթանը իրեն
խալիֆութեան հոգեւոր ղեկով մշտակալ ազ-
բիւր մըն է ո՛չ միայն խոստովեան այլ և
հաւանորէն ծանր վտանգի մը Անդրիական
զահու իսլամական երկրակալութեանց զէմ:

Հասկնալով կացութեան յուսահա-
տական հանգամանքը ի Կ. Պոլիս, ուր
Սուլթանը իւրաքանչեւ մէկ պետութիւնը
ուրիշ մէկուն զէմ հանելու քաղաք օկանու-
թեամբը ազատօրէն միշտ կրնար գտնել
օտար կառավարութիւն մը որ ի վնաս Անդ-
րիոյ առժամայն առաւելութիւններ ձեռք բե-
րելու յաջողէր, կալիֆայի Միտաքին Գոր-
ծոց պաշտօնարանը — մինչ Լորտ Լինստուն
փոխարքայ և Մեր Մարտի մը Տրեքտոն նա-
խարար էին հոն — սկսան քննելու թուր-
քիոյ սուլթանին պահանջումները խալիֆա-
յութեան վրայ, և շատ մանրամասն հար-
ցափորձերէ ետքը, որուն մասնակցեցան
Հնդկաստանի իսլամական դատարաններ
ամենէն ուսեալ անդամները, օտ եզրակա-
ցութեան հասան որ անոր պահանջումները
անհնիւն են և բոլորովին հաստատուած են
յափշտակութեան և կեղծ փաստերու վրայ:
Գործանք, այսինքն անոր մասին խօսող
Հալիֆի Շէրիֆը խոսիւ կը արածագրէ որ
Մահմետական կրօնին խալիֆան — զերա-
զոյն պետը — այդ կրօնը հիմնող մարդա-
րէին ցեղէն ըլլայ: Միշտ, Մէքքէի մեծ շէ-
րիֆը կը համարաւարտանէ այդ ցեղաբա-
նական պայմաններուն քանի որ մար-
դարէին թոռան Հասանի սերունդէն կու-
ղայ: Միւս կողմէ Սուլթան Համիտ այդ

իրաւունքները չունի, քանի որ իր նախա-
հայրերը կը պատկանին ցեղի մը որ մար-
դարէին զէմ ունեցած աստուծոյմբը նը-
շանաւոր եղած է: Նա չի կրնար մինչեւ
խոհ հեռաւոր աստիճանի ցեղակցութիւն մը
ունեցած ըլլալ Մահմետի հետ, և միակ
խալիֆը որուն վրայ կը հիմնէ իր պա-
հանջումը խալիֆայութեան վրայ՝ այն զը-
րոյցն է — ոչ երբեք վաւերական — թէ Գա-
հիլէի վերջին Պալիմեան խալիֆան 1516ին
Սուլթան Սելիմին առած է այդ բարձր
աստիճանին իրաւունքը: Պալիմեան խա-
լիֆան, որ Մահմետի Պալիմա ազնիւն
սերունդն համար այդ անունով կը կոչուէր,
իշխանութիւն մը չունէր իր տիրոջը կը-
տակելու ուրիշ որեւէ մէկու մը, և մահա-
ւանդ այնպիսի մէկու մը՝ որ ցեղով ու
ժողովով ալ իրաւունք չունէր թէ օրինա-
պէս և թէ կրօնապէս: Ընչ մէկ սուլթան
համարձակեցաւ մահաւոր կերպով սինդել
խալիֆա տիրոջին վրայ, մինչեւ Սուլթան
Համիտ, որ այդ բանին վրայ իր իրաւուն-
քը զօրացնելու նպատակով յաղագհեցաւ
խոհ թուրքիա տպուած Գալանի օրինակ-
ներէն ջնջել առաջ այն Հալիֆի Շէրիֆները
որոնք խալիֆայութեան վերաբերեալ երկ-
նային հրամաններ կը պարունակէին, և այս
սրբապղծութիւնը նոյն խոհ Կ. Պոլիս կը-
րօնական իշխանութեանց մէջ սարսափ
պատճառելով խել մը իսլամներ իրենց
սուրբ գրքին եմթարկուած այս նախադի-
րէն զէմ բողոքեցին և աքօթի դատապար-
տուեցան:

Ժամանակ մը առաջ, աշխարհաբար
վայրկեանի մը մէջ, սուլթանը զաղափար
յղացաւ ամբողջ մահմետական աշխարհը
կապելու տեսակ մը Համ-Խալիֆական մի-
ութեամբ, որուն պետը ինքը պիտի ըլլար
բնականաբար: Խալիֆայութեան վրայ իր
պահանջումներուն շատ լուրջ ձեւ մը տա-
լով, և իր շնորհներէն անհնական շահեր
սպասող շողորթութիւնք քաջաբերելով,
այնպէս հաշիւ ըրաւ որ եթէ ամբողջ Մահ-
մետական աշխարհի կողմէ իրեն պետ
ճանչցուի՝ Եւրոպական մեծ պետութիւն-
ներն և Միացեալ Նահանգները իրեն շատ
աւելի յարգանք և մեծաբանք պիտի ցուցնէ:
Քանի մը տարի շարունակ ջանքեր թափեց
ժաւալելու այս Համ-Խալիֆական շար-
ժումը, զաղանի գործակալներ զրկելով
մահմետական աշխարհի ամեն կողմերը,
մինչեւ անգամ Չինաստան, Փիլիպպին
կղզիները, Ճապոն, Կեղոնական Միութիւն,
Մարոք և Պարսկաստան: Ասոր հետեւան-
քով երկրպագուի աշխարհ կողմերու իսլամ
իշխանները իրարու հետ հաղորդակցութեան
սկսան, բայց հետեւանքը վնասակար եղաւ:
Գործին ուղղութիւնը բոլորովին դուրս ելաւ
իր ձեռքէն: Համ-Խալիֆական շարժումին
զուտ անցնող անձերը հիմա կ'ուզէին
քննութեան առնել նաեւ թէ ինչ է իր քա-
ղաքականութիւնն ու ընթացքը իրեն Մահ-
մետական վեհապետ մը, ինչ են իր պա-
հանջումները խալիֆայութեան վրայ, — և
հիմա սոսկումով կը տեսնէ որ իր փափաք-
ներուն և շահերուն հակառակ անոնք հը-
րաւեր կարողացած են իսլամական համա-
ժողով մը գումարելու, և այն ալ ուրիշ
տեղ մը չէ հասաւ ի Կ. Պոլիս:

Boston Transcript (Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տ. Եղիշէ Եղիսի. Գուրեանի քահա-
նայութեան քանակահարկին առթիւ

Միմաշի մէջ զրական հանդէս մը պիտի
հարգուի:

— Գալֆայեան Որբանոցի մէջ ման-
կավարժական դասընթացք մը պիտի հաս-
տատուի:

— Մտադրութիւն կայ իգմիւրի որ-
բանոցը փակելով տեղւոյն տասներկու որ-
բակները Գալֆայեան Որբանոցը փոխա-
դրելու:

— Այնպիսի որբանոցի մատակարարու-
թեան աւելցած 250 սակի գումարով հարկ
գատուած է կալուածներ գնել և տեղական
զարգացման յատկացնել:

— «Նոր-Ջուղայի Լրագր» ամսա-
թերթը ներկայ տարւոյ Ապրիլէն սկսած է
լոյս տեսնել ամիսն երկու անգամ:

— Պ. Գ. Մէլիք-Ղարաբեղեանցին
Թոյլատրուած է Թիֆլիզի մէջ հրատարա-
կել «Բանբեր Կովկասի» անուն հայերէն
ամենօրեայ թերթ մը:

— Տիկ. Լիսիցեանին նոյնպէս թոյլ
տրուած է Թիֆլիզի մէջ հրատարակել
«Հասկեր» անունով մանկական ամսագիր մը:

— Պոլսոյ քաղաքապետական պաշ-
տօնականները խաղաղութեան խորհուրդէն
ուզեցին Կիւնի փոխորդին փառաւոր Ե-
կեղեցիին, զարգացման, Գալֆայեան Որբա-
նոցին և աղքատիկ տուններու ցուցակն որ
թագ. Խորհրդոյ կողմէ կը քննուի յանձ-
նուէր է յիշեալ պաշտօնէից:

— «Բանասէր» կը ծանուցանէ մահը
Գերմանացի երէց Յովհ. Միքայէլ Շմիտի
որ հայերէնաղէտ մէկ էր: Հանգուցեալը
գերմաներէնի թարգմանած է Յովհան Ման-
դակունիի Ճառերը, Գրիգոր Լուսաւորչի
Յաճախապատմութիւնը և Եղիշի կողմից
Եղծ աղանդոցը, և թագուս Առաքելի ու
Մանուկի կոյսի վարուց պատմութիւնը:

— Օր. Ալիս Սիւր Պէլքուէ, Հայոց
հանրաժանութիւն քարեկամը, Պոստոնի «Ar-
menia» ամսահանդէսին Մայիսի պրակին
մէջ կը հրատարակէ Հայր Ալիանի «Շու-
շան Շաւարշանայ» քերթումներն անդի-
երէն ոտանաւոր թարգմանութիւնը: Օր.
Պէլքուէ հեղինակն է Armenian Poems
(Հայկական քերթումներ) անուն բնաբ-
աշխատասիրութեան մը, որուն մէջ ամ-
փոփաւած են մեր ամենէն սիրելի բանա-
տեղծներէն ուսանց քերթումները:

ՕՇԻՆ ԹԱԳԱՆՈՒՆ ՈՒՂՂՈՒՄԻ

ՆԱԿԱՆ ՄԵ

«Բանասէր» ի մարտի թիւին մէջ կը
կարդանք «Աղանիոյ Յակոբ թագաւորին
յարաբերութիւնները մեր Օշին թագաւորին
հետ» խորագրով յոգուած մը, որ մէջ կը
բերէ հինգ փաստաթղթեր օրինակուած
Աղանիոյ Բարսեղեան քաղաքին մասին:
Գրանէն, փաստաթղթերը գրուած են լա-
տիներէն, և զրկուած են Արագոնի թագա-
ւոր Յակոբ Բ-ի կողմէ մեր Օշին թագա-
ւորին և այլ իշխաններու:

Փաստաթղթերու օրինակոյն է Գ.
Պոզոս Ջուպիքեան, իսկ լատիներէնէ
հայերէնի վերածողը՝ Գերապոյժա Յով-
հաննէս վարդ. Միքէլեան: Ասոնց երեքը
Յակոբ թագաւորին կողմէ ուղղուած են
Աղանիոյ և Կիպրոսի իշխանութիւններուն՝
յանձնարարելու որ իր կողմէ Օշին թա-
գաւորին զրկուած ձիերը մաքուէ ազատ
թուղթով ուրիշ մէկը Օշին թագաւորին ուղ-
ղուած խղիւղեք մըն է թեկզկէն իրարմասունք
ներէն ստանալու համար, իսկ հինգերորդ
թուղթ մը որ բարեկամական նամակ մըն

է, նոյնութեամբ կ'արտատպենք հոս:

— 0 —

«Հայկապ» եւ մեծափառ իշխանին
մեր ամենափառաբան Օշինի շնորհին
Արագոնի Հայոց թագաւորին Յակոբ, նո-
վին շնորհիւ են, կը մաղթէ թիւր բարե-
յաջողութիւնք հանդերձ առողջութեամբ
Արագոնի եւ հաստատման օգնէ՝ որ ծա-
մանակէ մ' ի վեր սկսած է Ջեր եւ Մ.
մէջը բողոքելու, եւ զոր անուանելի պա-
հել և յարաւան դործերով նորէն ծաղկեցը-
նել կը տեսնանք ի բոլոր սրաւ, այս ան-
գամ կը յարգուի զԱյլ իմանալ Ջեր իր
մտերիմ քարեկամի որդիութիւնն, ինչպէս
նաեւ Ջեր շատ սիրելի աղանաւոր հաւա-
կաց ողջ առողջ վիճակը: Վստահ ենք ու-
րեմն թէ բարեկամեալ առթիւ կը ծանու-
ցանք մեզի Ջեր անձին և Ջեր Հայկապ
Տիկնաջ թագաւորին վրայոք բարեյաջող
լուրեր: որ բանն անշուշտ թէ Ջեր և թէ
Մեր փափաքանց հաճելի պիտի ըլլայ:
Սրդ ներկայ թղթով կը ծանուցանենք Ջեր
վեհափառութեան թէ որչափ որ մեր ու-
նեցած շորքերէն ջերմի անհանգստու-
թիւնը ծամանակ չթողուց մեզի, ըստ կա-
մայն Մ.՝ մեր փափաքը կատարելու և
զրկու Ջերի, այսու ամենայնու առողջու-
թեան Պարգևատրու և իւր շնորհաց աղի-
ցիկ զօրութիւնը պարգեւեցին Մեզի առող-
ջարար կազմութեամբ մը այնպէս որ կը յու-
սանք ի Տէր թէ մեր վիճակը քիչ ատենէն
ողջանալով դառնալով բոստանային՝ նախ-
կին քաջողութիւններն կը տեսնանք: Իսկ
մեր զաւակաց որդիութիւնը փառք Մ.՝
լաւ է, եւ կատարեալ առողջութիւն կը
վայելն իրենք: Դարձեալ թախանձանք կը
խղիւղենք Ջեր վեհափառութեան՝ որ ի
զէջ ծամու համար նամակաւ ծանուցանելու
Այլ Ջեր որդիութիւնն ինչպէս նաեւ յիշ-
եալ Տիկնի թագաւորին Ջեր ամուսնոյն
վիճակը, անշուշտ միշտ յաջող լուրեր
տեսնել Ջեր բնականաց որդիութեան նը-
կատմամբ: Եւ այդ ի ձեռն մեր հաւատա-
րիմ հարաւակ իման Մալախիէ՝ զոր
առաքելները առ Ջեր երկու ձի և քանի
մը զոհարեղէն զարդարանք կը խաւերնք,
որոնք թէպէտ զուգնաքեայ բանք են Ջեր
վեհափառութեան համար, սակայն այսու
ամենայնիւ ի նշանակ ճշմարիտ քարեկա-
մութեան և անկեղծ սիրոյն զոր ունենք առ
Ջեր և կուզենք իսկ ես առաւել հաստա-
տուն պահել՝ ընդունեցէք զանոնք մարդա-
սիրապէս իր բարեկարգութեամբ մը զըր-
կուած: Եթէ նաեւ մեր Տէրութեան կողմերը
Ջերի հաճախական իրեր գտնուին՝ կը խը-
ղենք որ վստահաբար ուղէք մեզի վստա-
ղի Մեր փափաքանց յոյժարարութեամբ
համապատասխանելու պատրաստ ենք:

Տուեալ ի Պարսկապէս ի 1 սեպ-
տեմբերի յամի Տեառն 1319:

ԼՐԱԲԱՂ

Իստանի մէջ օրուան նորահեւու-
թիւնն է «Բուսակերութիւնը», որ ամեն
զատակարարութեամբ մէջ կը ծաւալու Բուսակե-
րութեան հետեւանքով հիմա ամենէն յար-
գի նկատուած սնունդն է պանիրը որ միտի
զէմ ահագին մրցում կը կատարէ: Որով-
հետեւ բուսակերութեան զխաւոր Զատա-
գոյն է Տոբթ. Հէյկ (Dr. Haig) մենք
ալ կրնանք սմանց նման իր հետեւողները
անուանել Հէյկեան կամ... Հայկեան:
Պնդողներ կան որ մեր յաջորդ սերունդը
միմիայն բուսակերներէ պիտի բաղկանայ:
Ջարմանային այն է եղեր որ այս նոր բե-
թիմին հպատակները իրենց մտակերութեան
օրերուն չափ աշխատելու կարող են:

— Սպասաւորներուն աչքը լոյս բաց-
ուած է բախտերին:

Անդրաշխի տիկին մը, Լէտի Հարաւ-
զըն կոտակով 16000 սակի կը թողու իր
սպասաւորներուն: Իր Քրանսուհի սենեկա-
պանը, իրեն 3000 սակի բաժնէն զատ
պիտի ստանայ տիրուհիին հանգրեւեղէն-
ները, մուշտակները և... զոհարները:

Եթէ Լէտի Հարաւզըն իր օրինակին
հետեւողներ ունենայ՝ քիչ ատենէն կը

Նշուի սպասար ճարելու զմտարութիւնը։
— Պարսից ճարը որ հիմա փոփոխեալ է իր ճարերէն իրական է մեծաբան շուկաներու հաւաքածոյ մը։ Ասանց մէջ առաջին առարկան է զորոյ մը, բոլորովին ձեռքով հիւսուած, երեքուկէն տարուան մէջ։ Յետոյ կուգան մարդարիւններ, ազամաններ և սուտակներ։ Պարսից զետեղներ, որ առանց թագաւորին կը ներկայացնէր՝ ձեռքովը բացաւ ճարաբանակ սնտուկ մը, որուն մէջ թափելի վրայ բանուած կային Պարսկական զինանշանի երեք ակնիւտիկ նկարներ, — ընկողմանեալ առիւծ՝ սուրբ բռնած։
Նշուի մետաղէ թասեր, անոթներ, յախճապակիներ, և հիւսնայի շաւեր ալ մաս կը կազմէին այս նուէրներուն։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՍՆԵՐ

Քառիկ, 28 Յունիս. — Ընդհանուր կարծիքն այն է որ Գերմանիայ պատմախոսին հաշտարարական սկիզբն չհարձիւ։ Մարտի խնդիրէն հանուած է փոխը։ Պատմախոսութիւնը կը թէ որ վեհաժողովը առաջարկողը ոչ թէ Գերմանիան է հապտ Մարտը, և հետեւաբար Գերմանիայը կ'ընար սահմանել անոր ծրարները։ Գերմանիա տրամադիր կերէի Մարտի անհարակը զորքը ընկող յառաջիկային Յիսուայի հետ համաձայնելու։

Լոնտոն, 28 Յունիս. — Օսկայէն հասած լուրերուն նայելով ամեն գործ դադարած է հոն։ Նախապէս զրուսնադ զրահաւորի մը նաւադները ապստամբելով սպայները սպաններ են։ Կըսուի թէ քաղաքը ամբողջով կը սպաննուի։

Ապստամբող մարտանաւն է Քընիալ Քլէմէնթին Թալլիքէսթի։ Ազատամարտիկներն պատճառն այն է որ նաւադներէն մէկը կ'երակուրներուն բարեխոսման համար իր ընկերներուն կողմէն աղերսաւոր մը ներ-

կայացներու համար հրամանատարին կողմէ հրացանի բռնուած է։ Հետեւեալ առաւել նաւադները յամար կը հանեն իրենց ընկերով զիակը, որ յարգանքով կողմուեալի գործով մարտէ և ուրիշներէ բաղկացած մեծ բազմութիւնէ մը, որոնք ընդհանուր զբոլումն մէջ կը քննեն մարմինը։ Ոստիկանութիւնը և քաղաքները փորձեցին բազմութիւնը ցրուելու, որուն վրայ կ'էլ մը ծաղկեցաւ։ Գործառութիւն մէկը ստաիկանի մը վրայ ուսմը մը նետեց, և իրենց երկուքն ալ ըստանաւ։ Երան անոր պոյթի ելովը։

Լոնտոն, 29 Յունիս. — Երէկ Օսկայի մէջ յեղափոխականներ կրակ տուին քարանձախի կայարանին և նաւահանգիստի միջնանոցներուն և ուրիշ շէնքերուն, և հրէջները արգիլեցին կրակը մարելէ։ Չորքերը սարսափի մասնուած են փնիաղ Բոթլմընի թնդանոթներէն, որովհետեւ երէկ, զիշերուան տակ այդ զրահաւորն սուր մը նետուեցաւ պողպանեայ ջոկատի մը վրայ, և 2 և հոգի սպաննեց կամ վիրաւորեց։

Թորթիկանաւ մը որ փնիաղ Բոթլմընի հետ է, նաւահանգիստ մտաւ և 2000 թոնո անուի կրող ուսական նաւ մը զըրաւեց։

Կառավարիչը Միւստորոյ հեռագրելով խնդրեց որ նաւատորմը իրեն զրկուի, բայց կը վախճուի որ ապստամբութիւնը առաջ մէջ ալ տարածուի, որովհետեւ բոլոր նաւադներն ալ կորսնցուցած են հաւատարմութեան զգացումը։ Միւսին անգամ կըսուի որ չորս զրահաւորներուն արդէն ապստամբած են։ Օսկայի կացութիւնը մեծ անհանգստութիւն կը պատճառէ, նկատելով որ նաւահանգիստին մէջ շատ մը անդրաւան նաւեր կը դանուին։

Էլ Եօրք, 29 Յունիս. — Բամբակի վայրախաղացները (պիր) իրարանցումի մէջ

են, հունձքի մասին անուած զէշ լուրերուն վրայ։ Գիւնըրը լիպրային սենդ մը բարձրացան գրեթէ։

Ա. Բեկերապուրի, 29 Յունիս. — Կայսերական ուղարկող զորակի ներքեւ կան չուցան Ա. Բեկերապուրի, Մասկուայի, Գիւլի, վարաւիտի և վիւնայի շրջանակներուն պահեստները։

Օսկայ, 29 Յունիս. — Բոթլմընի բոլոր սպանները երեքէն դատ, սպաննուած են։ Նաւադները երէկ փողոցին մէջ տեղի ունեցած կոխներուն զործոն կերպով մասնակցեցան։ Միջնանոցը կրակի տակ առաջ ամբողջ յափշտակեց զանուած պաշարները։ Վնասը կը հաշուուի 1,000,000 լուրով։

Փաղաքը մտիւ մէջ է։ Խանութները փակ են, առեւտուրը դադարած է։ Չորքերը կը զրաւեն զիւտուր փողոցները։ Հիւսնադանոցները խոնուած են։ Բոթլմընը չեն բաւար։ Բնակիչներէն շատեր կը հեռանան քաղաքէն։ Երէկ չորքերը քանի մը անգամ մերժեցին կրակ ընել ամբողջին վրայ։

Կիւստիմորոյ, 30 Յունիս. — Չորս մարտանաւեր, յաճախակի մը և քանի մը թորթիկանաւեր երէկ իրկուս մեկնեցան Ծովակալ Բորիկիւրի հրամանին ներքեւ՝ որ արտօնուած է Բոթլմընը ընկղմելու եթէ մերժէ անհնաւորութիւնը։ Անկէ ետքը բազմաքան մէջ խաղաղութիւնը պիտի վերահաստատէ։

Օսկայ, 30 Յունիս. — Երկաթուղիի կեղրնակաւ կայարանը հրդեհէ կործանուեցաւ։ Հրացանի բռնուած նաւադին յուզարկաւորութիւնը ժողովրդական մեծ ցոյցի առիթ եղաւ։ Էլիկարգութիւն չը պատահեցաւ։ Կամաւորներու նաւատորմիկէն Մարթիմօ՝ հրդեհուած նաւերուն մէջ կը զրահանուի։

Իսպա, 30 Յունիս. — Այս տեղի նաւադները ապստամբելով կործանեցին իրենց զորանոցները։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Երէկ երկուսն ժամը 1 Իս փախած

Էկերբուրընէ Պանք Ա. Ո.	13 5.8
Եէշընէ	26 1.16
» » Նոր	26 5.16
Քասա տի Սքոնթո»	177

րեն հետեւի։ Միւրիմէն զուրու եւան, Չիւիխան ալ հետեւին, ու մատակայ պաղաւմանտի մը խանութին խորը մերձուեցան։
— Ինչ է ասիկա, ինչ կայ։
— Խօսքը կարճ պիտի կապենք Ապտալահ, ժամանակ չկայ։ Փիրիստին տուին զոգցան տարին...
— Ինչը տարին,
— Հայ աղջիկը տարին, փախցուցին...
— Էկերբուր չորնայ, Չեննուպ, մի փախցուց, երբ, ինչպէս։
— Գլուխը չորնայ եթէ շատ պիտի խօսիս, փախցուողը Էլիին է, Էլիին, կը հասկնան։

Ապտալահ ցնցուեցաւ, զիսուն փաթթոցը գետին դարկաւ, ու հառաչանքով զուրու ձեծեւ սկսաւ։
— Ինձի նայէ Ապտալահ, կով մի բլար, տասը հոգի կուգիմ հիմա, երկերկու ընկեր թող վազեն քաղաքէն զուրու ելեն։
— Բայց ո՞ր կողմէն փախաւ աղառախ խորայնացին...
— Ծօ, իորայլը բերանդ չառնես անգամ մըն ալ, վերջը քեզի կը հասկցնեմ քու նազովքեցիդ ալ, քու Մահունդ ալ (Մուհամմէ)։ Ծօ՛ւա, տասը հոգի կուգիմ, հիմա Նեղոսէն անդին կ'անցնի աւազակը։
— Ուրեմն Տամիաթ պիտի փախչի, հա՞։

Պանք տ'Սթէն	120
Տէլթա Լայթ	Ա. Ո. 12 3.4
Հիւսան	23
Հօ թիւրք	Ֆրնք. 132
Կամէ	Ա. Ո. 7 4.8
Ալեքսանդրիա Ջրի Ընկ.	15 3.4
Ղաշիթէ	» » Ֆր. 1110
Թանթա	» » Ա. Ո. 28
Հարէ Սանիթ	28 1.4
Քրէտի Փոնթի տըրիս	Ֆր. 808
» » օպիկապիսի հին	317
» » » նոր	271

Ինկիլիզն Խոփեղմեղ	Հնա Էյնէնի Լիմ. Ա. Ո. 1 11.32
Ինկիլիզն Լոգէյո»	0.13.16
Էնկերբուր շատ տիւրմէն	11.
Ինկիլ. Էնա Էնա ձէնընէ Գրըսոյ	0.7.18
Ինկիլ. Գրըսոյ Էնա Խոփեղմեղ	1.0.32
Պեհերա	Ե. Ո. 43 1.2
Հէլթա Լէնա	3 1.4
Ռարտան	6 1.4
Ինկիլիզն Մարքէթ	0.22
Էնկիլիզն Հօթել	9
Բրաուն Պրիւրէր Ալեքս. Ֆր.	203
» » Գաշիթէ	113
Բօթլմն միւր	Ա. Ո. 0.1.1
Ղոթ Էնա Սոսա	34
Չիմէնթօ	68
Միւրիսիկ	3.4.
Էնկիլօ— Ամերիկէն Նալ	5 1.4
Մէնպալէ	4 3.4
» Տիֆըրա	Ե. Ղ. 80
Թրամէյ Ալեքս. Բրիլ.	156
» » Տիփիտանա	318

ԲԱՄՊԱԿ

Ինկիլիզն. Յունիս 29	
Օրուան վաճառումը, հակ.	10000
Որմէ Եղիպտականը	1500
Յունիս Օգոստ.	5.47
Հօկտ. Նոյեմ.	5.16
պատրաստը	5.32

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԲԱՄՊԱԿ

Խաիլին. Պուրս. Ալեքսանդրիա, Յունիս 30	
Նոյ. 1905ի	Բիալ 13 27.32
Յուն. »	» 13 3.4
Մարտ »	13 29.32
Յունիս »	» 14 3.32
Օգոս. »	» 14 11.32

— Պիտի հալածեմ զինք, մինչեւ աշխարհի միտ ծայրը, մինչեւ խորասանի լեռները ու մինչեւ ձէպէ թաքիլի ջուրերը, պիտի հալածեմ. թող վիայ ըմայ Մոփէտի Ստաուաժը։

— Ը՛հ գու՛ն գնա՛, Չեննուպ, այս իրկուան արեւամուտին Գիրիստի տունը զիրար գտնենք։

Ջատուկը քապէն բուռ մը դրամ հանեց տուաւ Ապտալահին, ու մեկնեցաւ Չիւիխային հետ։

Փառքով ժամ չանցած՝ փողոցին անկիւնը Ապտալահի առջեւ շարուած կը կենային տասը արարներ, Գաշիթի գաղտնի ոստիկաններն ընտրուած։

— Մտիք բըք, տղաքներ, բուռ Ապտալահ։ Մեր Մուլթանն աղաապիւրով պալատին արձակուած էրմէնի իշխանէն այս առաւ հրեայ վաճառականի մը ձեռքը ինկած է, ու հիմա Գաշիթի սահմաններէն գուրու պիտի տարուի։ Եթէ մինչեւ այս իրկուն կընաք բռնիկ այդ անթեւալ հրեան հարկը հատ կարմիր ոսկի կայ ձեզի։ Հինգ մտիւ բաժնուեցէք, ու արծիւներու պէս ի՞նչք անոր զիսուն վրայ, Չէք տեսնեմ։

Չը մոռնանք յիշեցնելու որ Ապտալահը մեր վաղածանօթ Ռարադոյն է։

(Շարունակելի)

ԲԵՐԹՈՆ «ԼՈՒՍԱՆԵՐ»-Ի
ՁԵԼԻԽՈՍԻ ԳԱՂՏՆԵՐԸ

Խոյ. Մեր կարիծներուն հեռանալէ յետոյ Ջատուկը դեռ շարունակեց կծու բռնելով չիսել, կշտամբել ու խայտառակել Գիրիստը, որ երեւութովը գահընկէց իշխանէ մը աւելի նուաստացած՝ քարէ սանդուխի մը վրայ նստաւ։ Միայն զուրու երկու տփերուն մէջ առած։ Երաններն անգամ իրենց տիրոջը վիճակէն ամօթազար՝ մէյմէկ անկիւն քաշուած էին ու ապուշ ապուշ կը զիտէին հեռուէն։

— Էյ Գիրիստ, ալ արշափը բաւական է, բուռ Ջատուկը, եթէ այսօր մինչեւ իրիկուն հայ աղջիկը անփորձ անվր տանդ ետ չը դառնայ և քու աւազակ բարեկամդ ողջ կամ սատկած իմ ձեռքը չանցնի՝ զիտցած բլաս ուր վաղը այս տանն ամբողջ տունդ տեղդ բոցերու մէջ պիտի կորսուի և քու խոշոր զիտիկ ալ Ալեքսանդրի վրան կամարէն կախուած պիտի տատանի։ Ալ գուն մտածէ ընկիլգը։ Հիմա քոսկի ինձի աւեր նայիմ, ես պէտք է երթամ գործելու։

Գիրիստ առանց ձայնի ծոցէն հանեց, պառակն առջեւ նետեց դրամին քապէ։

— Հետք քալէ աղջիկ, կենալու ժամանակ չէ. երթանք Միթթ կիւհէրդ փընտեղը, գարձաւ ըսաւ խաիլիկուհին։

Չիւիխա, որ այդ խօսքին կը սպասէր անհամբեր՝ հեծկտալով լացի սկսաւ ու հետեւեցաւ Ջատուկին բայերուն։

Երբ երկուքը ապարանքէն գուրու ելան՝ օդը շատ տաքցած էր արդէն, ու բիշ մը քալելէ ետքը՝ պառաւ սափալեցաւ զպրկելու պատի մը շուրին տակ, մինչեւ որ անկէ անցնող իշապան մը զիւրեք հեծցուց տարաւ մինչեւ էլ—Ալահարի մէկիթը։ Հոն վար իջան։ Չիւիխա գուրու կեցաւ, և պառաւ մտաւ բակը։ Միւրիկինը կը պատրաստուէր մինարէին սանդուխներէն վեր ելելու, և հաւատացեալները կողպային կը մտանային աւազանին ծորակներուն, կէսօրուան լուացումը կատարելու համար։ Միւրիկինը գոնէն ներս, յիսուն քալ անդին, կանանչներով հովանաւորուած նստարանի մը վրայ պտկած կը քնանար մէկը։ Գիւլի հոն յառաջացաւ Ջատուկը և մեղմ ձայնով կանչեց, — Ապտալահ, Ապտալահ, դեռ կը քնանաս։ Նամաղի ժամն է։ Ապտալահ յարաջիւղով արթնցաւ, մեքենաբար ոտքի կանգնեցաւ ու ձեռքերը վեր տարաւ զիսուն փաթթոցը ամրացնելու, մինչ մերկ ոտքերը կը տեղաւորէր կարմիր մէքենայներուն մէջ։

— Ալեքիւր աղէկ բաց Ապտալահ, մէյ մը ինձի նայէ, խեղդ ինչ ըրիր։ Ապտալահ նոր նոր սթափեցաւ, ու ալքերը խոշոր խոշոր բացած՝ պառաւ աղէկ մը զիտելէ ետքը նշան տուաւ որ ի-

րեն հետեւի։ Միւրիմէն զուրու եւան, Չիւիխան ալ հետեւին, ու մատակայ պաղաւմանտի մը խանութին խորը մերձուեցան։
— Ինչ է ասիկա, ինչ կայ։
— Խօսքը կարճ պիտի կապենք Ապտալահ, ժամանակ չկայ։ Փիրիստին տուին զոգցան տարին...
— Ինչը տարին,
— Հայ աղջիկը տարին, փախցուցին...
— Էկերբուր չորնայ, Չեննուպ, մի փախցուց, երբ, ինչպէս։
— Գլուխը չորնայ եթէ շատ պիտի խօսիս, փախցուողը Էլիին է, Էլիին, կը հասկնան։

Ապտալահ ցնցուեցաւ, զիսուն փաթթոցը գետին դարկաւ, ու հառաչանքով զուրու ձեծեւ սկսաւ։
— Ինձի նայէ Ապտալահ, կով մի բլար, տասը հոգի կուգիմ հիմա, երկերկու ընկեր թող վազեն քաղաքէն զուրու ելեն։
— Բայց ո՞ր կողմէն փախաւ աղառախ խորայնացին...
— Ծօ, իորայլը բերանդ չառնես անգամ մըն ալ, վերջը քեզի կը հասկցնեմ քու նազովքեցիդ ալ, քու Մահունդ ալ (Մուհամմէ)։ Ծօ՛ւա, տասը հոգի կուգիմ, հիմա Նեղոսէն անդին կ'անցնի աւազակը։
— Ուրեմն Տամիաթ պիտի փախչի, հա՞։

րեն հետեւի։ Միւրիմէն զուրու եւան, Չիւիխան ալ հետեւին, ու մատակայ պաղաւմանտի մը խանութին խորը մերձուեցան։
— Ինչ է ասիկա, ինչ կայ։
— Խօսքը կարճ պիտի կապենք Ապտալահ, ժամանակ չկայ։ Փիրիստին տուին զոգցան տարին...
— Ինչը տարին,
— Հայ աղջիկը տարին, փախցուցին...
— Էկերբուր չորնայ, Չեննուպ, մի փախցուց, երբ, ինչպէս։
— Գլուխը չորնայ եթէ շատ պիտի խօսիս, փախցուողը Էլիին է, Էլիին, կը հասկնան։

Ապտալահ ցնցուեցաւ, զիսուն փաթթոցը գետին դարկաւ, ու հառաչանքով զուրու ձեծեւ սկսաւ։
— Ինձի նայէ Ապտալահ, կով մի բլար, տասը հոգի կուգիմ հիմա, երկերկու ընկեր թող վազեն քաղաքէն զուրու ելեն։
— Բայց ո՞ր կողմէն փախաւ աղառախ խորայնացին...
— Ծօ, իորայլը բերանդ չառնես անգամ մըն ալ, վերջը քեզի կը հասկցնեմ քու նազովքեցիդ ալ, քու Մահունդ ալ (Մուհամմէ)։ Ծօ՛ւա, տասը հոգի կուգիմ, հիմա Նեղոսէն անդին կ'անցնի աւազակը։
— Ուրեմն Տամիաթ պիտի փախչի, հա՞։

— Բայց ո՞ր կողմէն փախաւ աղառախ խորայնացին...
— Ծօ, իորայլը բերանդ չառնես անգամ մըն ալ, վերջը քեզի կը հասկցնեմ քու նազովքեցիդ ալ, քու Մահունդ ալ (Մուհամմէ)։ Ծօ՛ւա, տասը հոգի կուգիմ, հիմա Նեղոսէն անդին կ'անցնի աւազակը։
— Ուրեմն Տամիաթ պիտի փախչի, հա՞։

